

**KOÇ ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK KURUL KARARI**

TOPLANTI TARİHİ	: 17 Haziran 2020
TOPLANTI NO	: 2020/11
TOPLANTI SAATİ	: 13:30
AKADEMİK KURUL ÜYELERİ	: Prof. Dr. Umran İnan Prof. Dr. Barış Tan Prof. Dr. M. İrşadi Aksun Prof. Dr. Zeynep Gürhan Canlı Prof. Dr. A. Levend Demirel Prof. Dr. Bertil Emrah Oder Prof. Dr. Özgür Barış Akan Prof. Dr. Aylin Küntay Prof. Dr. Şükrü Dilege Prof. Dr. Yasemin Gürsoy Özdemir Prof. Dr. Ayişe Karadağ Prof. Dr. Alper Kiraz Prof. Dr. Barış Ata Prof. Dr. Ayşegül Özsoyer Tunalı Prof. Dr. Kafiye Eroğlu Doç. Dr. Lemi Baruh Dr. Öğr. Üyesi Özgün Çelebi Dr. Öğr. Üyesi Cem Albayrak

GÜNDEM

1. Toplantıya katılmayan üyelerin mazeretlerinin değerlendirilmesi
2. Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün Global Health (Küresel Sağlık) Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans program açma önerisinin görüşülmesi.

KARAR

1. Akademik Kurul toplantısına tüm kurul üyeleri katılım sağlamıştır.
2. Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün Global Health (Küresel Sağlık) Tezli / Tezsiz Yüksek Lisans program açma önerisi görüşülmüş, oybirliğiyle kabul edilmiştir.

EK.1 KOÇ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KÜRESEL SAĞLIK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

1. AÇILMASI ÖNERİLEN PROGRAMIN ADI

Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programı

2. PROGRAMIN AÇILMA GEREKÇESİ

Küresel sağlık programı, dünya üzerinde tüm insanların sağlığını korumayı ve sağlık hizmetlerinden yararlanmalarında hakkaniyeti sağlamayı hedefleyen araştırmalar ve uygulamalardan oluşan bir bilim alanıdır. Küresel sağlık, ülke sınırlarını aşan sağlık konularını ve tehditlerini gündemine alır ve uluslararası işbirlikleri yoluyla, farklı toplumlarda sağlık

politikalarının geliştirilmesi, eşitsizliklerin giderilmesi ve küresel sağlık tehlikelerinden korunma hedeflerinin yerine getirilmesine çalışır.

Küresel Sağlık alanının en önemli özelliklerinden birisi sağlığa bakış açısıdır. Buna göre sağlık ve hastalık çok faktörlü bir etkileşim kümesinde belirlenir. Küresel Sağlık, insanın sağlıklılık durumunun korunması ve yaygın küresel sağlık sorunlarının araştırılması, somut çözüm önerilerinin getirilmesi için disiplinlerarası bir yaklaşım ve işbirliği ile çalışmayı esas alır. Küresel Sağlık araştırmalarının konusu büyük oranda ulusların sınırlarının ötesine geçen halk sağlığı konuları üzerinde yoğunlaşır. Küresel Sağlık programı, salgınlar (pandemiler), yeni enfeksiyon etkenleri, kronik hastalıklar, etkileri sınırları aşan göç, toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, sağlık politikaları ve ekonomileri, kentleşme ve iklim krizinin ortaya çıkardığı sağlık sorunları, sağlık hizmetlerinden yararlanmada ortaya çıkan eşitsizlikler ve yetersizlikler gibi alanlarda farklı disiplinlerin bir araya gelerek çalışabilmelerine olanak sağlamaktadır.

Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programının müfredatı çok sayıda konu ve alanı kapsar. Öncelikle bu programda öğrenciler, halk sağlığının kompleks yapısı, küresel sağlık yönetimi ve epidemiyoloji konularında bilgi ve beceri kazanacaklardır. Daha sonra çevre, ekonomi, politika ve sosyolojiye odaklanarak küresel sağlığı farklı açılardan inceleme olanağı bulacaklardır. Programı tamamlayanlar araştırma yapmak, sağlığı etkileyen nedenleri, etkileri ve ilişkileri analiz etmek becerisi ile birlikte, eylem planı hazırlama ve çözümleri konusunda da yeterlikler edineceklerdir. Bu program, aynı zamanda, bilimsel kanıtlara dayalı olarak geliştirilen çözüm önerilerini topluma yönelik uygulamalara dönüştürmeyi amaçlar. Bu aşamada da uygulayıcı paydaşlarla ve farklı akademik disiplinlerle işbirlikleri yapar. Örneğin, davranış değişikliğinin gerekli olduğu durumlarda ekonomi ve psikoloji alanıyla işbirliği yapabilirken, bunun için mobil uygulamaların geliştirilmesi adına tasarım ve bilgisayar mühendisliği gibi alanlarla işbirliği yapılabilmektedir. Küresel Sağlık çalışma alanı, disiplinlerarası ve bölgesel-kıtasal-küresel işbirliklerine açık bir yapıya sahiptir. Bu şekilde sağlığın sosyal, ekonomik, çevresel ve politik belirleyicilerine yönelik araştırma ve uygulamalar yoluyla sağlığın geliştirilmesi için stratejiler geliştirir.

Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programı Türkiye’de ilk defa açılacak olan bir programdır. Bu alanda yetiştirilecek nitelikli insan gücü sayesinde küresel hastalık yükünde artışa yol açan durumlar ve bunların belirleyicileri ile ilgili araştırma ve uygulamalara katkı sağlanacaktır. İçeriği ve hedefleri açısından, bu programa sağlık alanında eğitim görmüş profesyonellerle birlikte birçok farklı disiplinden kişiler başvurabilir. Koç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yürütülecek olan **Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programı**, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü ile işbirliği yapılarak ülkemizin küresel düzeyde bilgiye dayalı rekabet gücünün artırılmasına yönelik yüksek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunacaktır. Yetişen bu nitelikli insan gücü, ulusal ve uluslararası alanda hastalıkların önlenmesi ve sağlık politikalarının geliştirilmesine doğrudan katkı sunacak araştırmaları yürütme ve çözüme yönelik uygulamalar geliştirme kapasitesine sahip olacaktır. Program dili **İngilizce** olacaktır. Program sonunda öğrenciler aşağıdaki becerilere sahip olacaklardır.

Sağlık Hizmetiyle İlgili Beceriler	İletişim Becerileri	Eleştirel Düşünme Becerileri
<ul style="list-style-type: none"> Epidemiyoloji bilgisi Sağlık davranışlarını anlama ve değiştirme bilgisi Sağlık sistemleri bilgisi 	<ul style="list-style-type: none"> Ekip çalışması becerileri Liderlik becerileri Gelişmiş iletişim becerileri Kültürlerarası iletişim 	<ul style="list-style-type: none"> Araştırma ve analiz teknikleri Sağlık ve sağlık dışı faktörlerin ilişkilendirilmesi Problem çözme becerileri

Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programı mezunları, sağlık politikası analisti ve danışmanı, sağlık programları yürütücüsü, sağlık eğitimcisi, epidemiyolog, araştırmacı ve öğretim üyesi olarak aşağıda listelenen ulusal ve uluslararası birçok farklı kurumda kariyerlerine devam edebilirler:

- Hükümete bağlı kurum ve kuruluşlar (örn. Sağlık Bakanlığı, Kızılay)
- Ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları (Örn. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Sınır Tanımayan Doktorlar, Partners in Health)
- Afet ve acil durumların yönetiminde görev alan kuruluşlar (Örn. AFAD, AKUT, Kızıl Haç)
- Uluslararası yardım ve kalkınma ajansları (Örn. Dünya Bankası, OECD, Global Fund, USAID, Birleşmiş Milletler ve bağlı kuruluşlar – UNDP, UNFPA, UNICEF, UNAIDS)
- Uluslararası sağlık ve çevre örgütleri ve kuruluşları (Örn. CDC, E-CDC, Dünya Sağlık Örgütü, GAVI, Gates Foundation, WWF, Green Peace)
- Göçmen sağlığı kuruluşları (Örn, UNHCR, IOM)
- Araştırma enstitüleri ve üniversiteler
- Devlet ve özel sektör yönetiminde sağlık politikaları danışmanı

Koç Üniversitesinde başarı ile sürdürülmekte olan disiplinler arası işbirliği ve ortak çalışma kültürü, bu programın bilime katkısının evrensel düzeyde etkiye sahip olmasını da sağlayacaktır. Tıp, Mühendislik, Sosyal Bilimler ve Fen Fakülteleri öğretim üyelerinin Koç Üniveritesi Kampüsünde fiziksel olarak da yakın çalışmaları, sıkı işbirliği için önemli bir unsurdur. Bu beraberlik multidisipliner çalışma kültürünü destekleyerek, yapısı gereği bu tür bir yaklaşıma gereksinim duyan bağlı Küresel Sağlık programı için uygun koşulları sağlamaktadır. Ayrıca, Küresel Sağlık Yüksek Lisans programı, Koç Üniversitesi'nde var olan translasyonel tıp araştırmalarının topluma yönelik ayağını oluşturma potansiyeli bakımından değerli bir olanak sunmaktadır. Açılacak bu programla Koç Üniversitesi'nde faaliyet gösteren fakülteler bünyesindeki ilgili alanlarla işbirliği yapılarak, farklı disiplinlerden araştırmacılara Küresel Sağlık sorunlarının önlenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulmasına yönelik her türlü araştırma, uygulama ve geliştirme olanağı da sağlanacaktır.

Koç Üniversitesi'nin halihazırda güçlü bir uluslararası iletişim ağı bulunmaktadır. Bu güçlü ağ, sağlık konularını küresel bir bağlamda ele alan bu programa katılacak öğrenci potansiyeli açısından önemli olacaktır. Bu iletişim ağı Küresel Sağlık programının başlatılması ve tanıtılması, uluslararası araştırma ve eğitim etkinlikleri için de çok elverişli bir zemin yaratacaktır.

3. KOÇ ÜNİVERSİTESİ TARAFINDAN ŞU ANDA YÜRÜTÜLEN YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI, YENİ AÇILACAK PROGRAMIN BU PROGRAMLARLA İŞBİRLİĞİ

Koç Üniversitesi tarafından yürütülmekte olan Yüksek Lisans programları şunlardır:

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Arkeoloji ve Sanat Tarihi Yüksek Lisans Programı

Ekonomi Yüksek Lisans Programı

Felsefe Yüksek Lisans Programı

Kamu Hukuku Yüksek Lisans Programı

Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı

Müzecilik ve Kültürel Miras Yönetimi Yüksek Lisans Programı

Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı

Psikoloji Yüksek Lisans Programı

Sanat ve Yaratıcı Medya Yüksek Lisans Programı

Tasarım, Teknoloji, Toplum Yüksek Lisans Programı

Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Programı

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı

Fen Bilimleri Enstitüsü

Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Biyo-Medikal Bilimler ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Elektrik - Elektronik Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Endüstri Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Fizik Yüksek Lisans Programı

Hesaplamalı Bilimler ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Kimya Yüksek Lisans Programı

Kimya ve Biyoloji Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Makine Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Malzeme Bilimi ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Matematik Yüksek Lisans Programı

Moleküler Biyoloji ve Genetik Yüksek Lisans Programı

Veri Bilimleri Yüksek Lisans Programı

Siber Güvenlik Yüksek Lisans Programı

İşletme Enstitüsü

Yönetici İşletme Yüksek Lisans Programı

Finans Yüksek Lisans Programı

Uluslararası Yönetim Yüksek Lisans Programı

İşletme Yüksek Lisans Programı

İşletme Kuramı Yüksek Lisans Programı

Uluslararası İşletme Yüksek Lisans Programı

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Tıbbi Fizyoloji Yüksek Lisans Programı

Tıbbi Mikrobiyoloji Yüksek Lisans Programı

Üreme Biyolojisi Yüksek Lisans Programı

Yoğun Bakım Hemşireliği Yüksek Lisans Programı

Hemşirelik Yüksek Lisans Programı

Hücresel ve Moleküler Tıp Yüksek Lisans Programı

Nörobilim Yüksek Lisans Programı

İmmünoloji Yüksek Lisans Programı

Önerilen program yukarıda sıralanan Yüksek Lisans programlarından bir çoğu ile işbirliği içinde olacaktır. Ayrıca Koç Üniversitesi bünyesinde bulunan Göç Araştırmaları Merkezi (**MİREKOÇ**), Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi (**KOÇ-KAM**), Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu (**KUSİF**) ve Medya ve Görsel Sanatlar (**MAVA**) bölümündeki bilim insanlarıyla yakın işbirliği öngörülmektedir.

4- YURTDIŞI ÖRNEKLER

Karolinska Institute

<https://education.ki.se/programme/3gb12-masters-programme-in-global-health>

University of Oxford

<https://www.ox.ac.uk/admissions/graduate/courses/msc-global-health-science-and-epidemiology?wssl=1>

McMaster University

<https://globalhealth.mcmaster.ca/program-overview>

Maastricht University

<https://www.maastrichtuniversity.nl/education/master/master-global-health>

The University of Alabama at Birmingham

<https://www.uab.edu/sparkmancenter/graduate-certificate>

KU Leuven, Belgium

[https://www.healthcarestudies.com/Master-in-Global-Health-\(Ghent-et-al\)/Belgium/KU-Leuven/](https://www.healthcarestudies.com/Master-in-Global-Health-(Ghent-et-al)/Belgium/KU-Leuven/)

Harvard Medical School

<https://ghsm.hms.harvard.edu/education/master-medical-sciences-global-health-delivery>

Johns Hopkins University

<https://www.jhsph.edu/departments/international-health/global-health-masters-degrees/master-of-science-in-public-health/global-disease-epidemiology-control/index.html>

5- ÖNERİLEN YÜKSEK LİSANS PROGRAMI SAĞLIK BİLİMLERİ KAPSAMINDA OLUP AŞAĞIDAKİ BİLİM DALLARINI İÇERMEKTEDİR;

- Halk Sağlığı
- Epidemiyoloji
- Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
- Tıp tarihi ve etik
- Farmakoloji
- Tıbbi farmakoloji
- Psikiyatri
- Psikoloji
- Sosyoloji
- Hukuk
- Matematik
- Endüstri mühendisliği
- Bilgisayar mühendisliği
- Ekonomi
- İşletme
- Medya ve Görsel Sanatlar

6. AÇILMASI ÖNERİLEN PROGRAMA ÖĞRENCİ TALEBİ İLE İLGİLİ TAHMİNİ BİLGİLER EK.1' DE TABLO OLARAK VERİLMİŞTİR

Tablo 1. Yüksek Lisans programına başlayacak tahmini öğrenci sayıları

	Programa Başlayacak Öğrenci Sayıları		Toplam Öğrenci Sayısı
	İlkbahar	Güz	
1. Yıl	3	5	8

2. Yıl	3	10	13
3. Yıl	3	10	13
4. Yıl	3	10	13
Genel Toplam	47		

7. ÖNERİLEN PROGRAMLARA ÖĞRENCİ KABUL KOŞULLARI

- Sağlık Bilimleri, Sosyal Bilimler, Hukuk, Ekonomi, İdari Bilimler ve Fen Bilimleri başta olmak üzere ilgili alanlarda lisans derecesine sahip olmak
- Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi (ALES) Sınavında minimum 55 puan olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek puanın üzerinde puan almış olmak
- Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir yabancı dil sınavından (ÜAK tarafından belirlenen minimum puandan az olmamak koşulu ile) minimum 80 puan olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek asgari puanı sağlamak.
- Lisans not ortalaması puanının minimum 2,70 olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek asgari puanı sağlamak.

8. PROGRAMLARIN TOPLAM KREDİ SAYISI, VERİLECEK OLAN ZORUNLU VE SEÇMELİ DERSLER

Küresel Sağlık Tezli Yüksek Lisans Programı minimum 7 ders (21 kredi), 1 kredisiz seminer ve 1 kredisiz tez çalışmasından oluşmaktadır.

Küresel Sağlığa Giriş, Demografi ve Nüfus Dinamikleri, Küresel Sağlıkta Araştırma Yöntemleri zorunlu dersler olup, bu derslerin dışında kalan dersler seçmeli ders olarak değerlendirilir.

Kod	Dersler	Teorik	Pratik	Kredi
GLBH 501	Küresel Sağlığa Giriş** ^a	3	0	3
GLBH 502	Demografi ve Nüfus Dinamikleri* ^a	3	0	3
GLBH 503	Küresel Sağlıkta Araştırma Yöntemleri* ^a	3	0	3
GLBH 504	Küresel Sağlık Yönetimi*	3	0	3

GLBH 505	Küresel Sağlık Sistemleri ve Yönetimi*	3	0	3
GLBH 506	Küresel Hastalık Yüğü*	3	0	3
GLBH 507	Göç ve Sağlık*	3	0	3
GLBH 508	Sağlığın Sosyal Belirleyicileri*	3	0	3
GLBH 509	Küresel Çevre Krizi*	3	0	3
GLBH 510	Afet Yönetimi*	3	0	3
GLBH 511	Yeni Ortaya Çıkan Enfeksiyon Hastalıkları*	3	0	3
GLBH 512	Küresel Sağlıkla İlgili Kanıtların Eleştirel Değerlendirilmesi *	3	0	3
GLBH 513	Sağlık ve Hastalık İçin Sistem Düşüncesi / Modelleme*	3	0	3
GLBH 514	Tıbbi Antropoloji*	3	0	3
GLBH 515	Pandemi Antropolojisi*	3	0	3
GLBH 516	Küresel Bakım ve Bakım İşi Sosyolojisi*	3	0	3
GLBH 517	Küresel Psikolojik Sağlık*	3	0	3
GLBH 518	Küresel Şiddet ve Sağlık *	3	0	3
GLBH 519	Topluma Dayalı Tasarım ve Sağlık*	3	0	3
GSHS 503	Biyoistatistik	3	0	3
GSHS-501	Araştırma Etiği/Medikal ve Biyoetik	3	0	3
SOCI 502	Nitel Araştırma Yöntemleri	3	0	3
SOCI 511	Sosyal Tabakalaşma	3	0	3
PSYC 572	Sağlık Psikolojisinde Sosyal-Psikolojik Yaklaşımlar	3	0	3

PSYC 504	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
HSM 503	Enfeksiyon Hastalıklarının Epidemiyolojisi	2	0	2
TECH 517	Stratejik Sistem Modellemesi	3	0	3
GLBH 595	Yüksek Lisans Tezi ^a	3	0	0
GLBH 590	Seminer Dersi ^a	3	0	0

*Yeni açılacak ders.

^aZorunlu dersler

DERS TANIMLARI

GLBH 501 Küresel Sağlığa Giriş

Bu ders, çağdaş dünyanın karşılaştığı en önemli sağlık sorunlarına genel bir bakış sunacaktır. Demografik ve epidemiyolojik dönüşümle değişen sağlık sorunları ve gelecekteki projeksiyonlar, küresel sağlığın belirleyicileri, küresel sağlığın geliştirilmesinde ve eşitsizliklerin azaltılmasında başarılı uluslararası programlar, anahtar deklarasyonlar ve küresel sağlıkta kilit aktörler konuları ele alınacaktır.

GLBH 502 Demografi ve Nüfus Dinamikleri

Nüfusun büyüklüğü ve yapısındaki temel değişim teorileri, doğurganlık, ölüm ve göç düzeyleri, eğilimleri ve farklılıkları ele alınacaktır. Bu derste ayrıca, nüfus büyüklüğü ve yapısındaki değişikliklerin sağlık, insan ve ekonomik kalkınma üzerindeki etkisine ilişkin teoriler ve ilgili araştırma sonuçları değerlendirilecektir.

GLBH 503 Küresel Sağlıkta Araştırma Yöntemleri

Ders, küresel sağlık bağlamında yaygın veri toplama yöntemlerini ve önemli analiz türlerini kapsayacaktır. Epidemiyoloji ile ilgili temel kavramlar, hız, oran ve ölçütler, veri analizi, araştırma tasarımı ve temel istatistik uygulamalar yer alacaktır.

GLBH 504 Küresel Sağlık Yönetişimi

Bu derste, Dünya Sağlık Örgütü gibi küresel sağlık yönetişimi kurumları, finansman sistemleri ve mevcut kurallar ile yönetim biçimlerinin toplumların ihtiyaçlarını karşılama kapasitesi değerlendirilecektir. Ayrıca, küresel sağlık yönetiminde öncelik belirleme stratejileri ve sık yaşanan ikilemler tartışılacaktır.

GLBH 505 Küresel Sağlık Sistemleri ve Yönetimi

Bu ders, bireylerin ve bir bütün olarak toplumun sağlığını iyileştirmek üzere sağlık sistemlerinin planlanması, sunumu, maliyeti ve niteliklerinin değerlendirilmesi için gerekli bilgi ve becerileri geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu derste sistem düşüncesi yaklaşımıyla sağlık sistemi yapısı, süreçleri ve sonuçları tartışılacaktır. Aynı zamanda, küresel sağlık sorunlarının çözümü için sağlık yönetiminin temel ilkeleri ele alınacaktır.

GLBH 506 Küresel Hastalık Yükü

Küresel hastalık yükü (Global burden of disease-GBD) ile ilgili kavramsal çerçeve, GBD araştırmasının temel ölçütleri ve kullanılan analitik stratejiler ele alınacaktır. GBD çalışmasının sonuçları tartışılıp yorumlanacak, GBD kanıtlarının eyleme nasıl dönüştürüleceğine dair ulusal ve uluslararası örnekler sunulacaktır.

GLBH 507 Göç ve Sağlık

Göç konusundaki mevcut eğilimler, göçmen sağlığının belirleyicileri ile göçün toplumların sağlığı üzerindeki etkisi incelenecektir. Uluslararası göç ve göçmen sağlığı ile ilgili konularda önemli veri kaynakları, göçmen sağlığı çalışmalarında kullanılan metodolojik yaklaşımlar ele alınacaktır. Göçmen sağlığı alanında çalışan kuruluşların çalışmaları değerlendirilecek, göçmen sağlığını geliştiren başarılı politika örnekleri ile toplumsal müdahale programları tartışılacaktır.

GLBH 508 Sağlık Sosyal Belirleyicileri

Sağlık ve hastalığın sosyal ve ekonomik belirleyiciler tarafından belirlenme biçimleri ele alınacaktır. Sosyal belirleyicilerdeki eşitsizliklerin sağlığı nasıl etkilediği yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası örnekler üzerinden tartışılacaktır. Küresel Sağlık Sürdürülebilirlik Faaliyetleri

Küresel Eşitlik Eylem Stratejileri de ders kapsamında incelenecektir.

GLBH 509 Küresel Çevre Krizi

Çevre krizinin temel özellikleri ile nedenleri, ekonomik, sosyal, politik ve teknolojik etkenler açısından ele alınacaktır. Küresel ısınma, ozon deliği, asit yağmuru, tropikal ormanların yok edilmesi, türlerin tükenmesi ve yok olması, biyolojik çeşitliliğin azalması gibi küresel çevre sorunlarının, küresel sağlık üzerine etkisi değerlendirilecek, potansiyel çözümler tartışılacaktır.

GLBH 510 Afet Yönetimi

Afetlerle ilgili temel kavramlar, afetler ve kalkınma ilişkisi, afet yönetimi yaklaşımları, risk azaltma, afetlere tıbbi ve psiko-sosyal yanıt, afetlerin halk sağlığı sonuçlarının önlenmesi, risk iletişimi, afete cevap verme becerilerinin geliştirilmesi konuları ulusal ve uluslararası örneklerle tartışılacaktır.

GLBH 511 Yeni Ortaya Çıkan Enfeksiyon Hastalıkları

Bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkmasına ve hastalık kontrol stratejilerinin etkinliğine katkıda bulunan biyolojik, sosyal ve politik faktörler ele alınacaktır. Özellikle yeni ortaya çıkan bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkışı ve yayılması ile ilgili örüntüler, hastalık kontrol stratejileri ve erken uyarı sistemi gibi yanıt mekanizmaları, tarihsel ve yakın dönem örnekleri üzerinden tartışılacaktır.

GLBH 512 Küresel Sağlık ile İlgili Kanıtların Eleştirel Değerlendirilmesi

Kanıt değerlendirme okur-yazarlığının geliştirilmesi için, küresel sağlık konusunda yayımlanmış bilimsel çalışmaların eleştirel değerlendirmesi, ilişkili rehberler eşliğinde, raporlama ve metodolojik açıdan yapılacaktır.

GLBH 513 Sağlık ve Hastalık İçin Sistem Düşüncesi / Modelleme

Sistem dinamiğine giriş ve sistem düşüncesi; stratejik sağlık ve sağlık politikası sorularını destekleyen teori ve uygulamalar. Sağlık politikası ve yönetiminde güncel konular, fizyolojik yönelimli hastalık modelleme, sistem dinamiği için haritalama araçları, kriz / pandemi yönetimi, hem sağlıklı hem de hastalıklı koşullarda geribildirim kavramı. Daha iyi

tıbbi karar verme ve analiz için sistem düşünme ve modelleme kavramları. Örnekler arasında kronik ve kardiyovasküler hastalık modelleme, endokrin sistem bozuklukları, tiroid dinamiği, elektrolit-sıvı bozuklukları, diyabet ve obezite, vücut ağırlığı dinamiği, SIR modelleri yer alır.

GLBH 514 Tıbbi Antropoloji

Tıbbi antropoloji; tıbbi bilim ve pratikleri, teşhis ve tedavi süreçlerini, hastalık ve sağlık durumlarını toplumsal, kültürel, çevresel ve biyolojik süreçlerin etkileşimi içinde inceler. Toplumsal süreçlerin, tıbbi teknolojilerin, kamusal ve politik müdahalelerin bireylerin ve toplumların sağlıklarına ve sağlık alanındaki eşitsizliklere etkisini analiz eder.

GLBH 515 Pandemi Antropolojisi

Pandemi antropolojisi tarihte ve günümüzde gerçekleşen epidemileri sadece biyolojik olaylar olarak değil, aynı zamanda toplumda var olan eşitsizlikleri ve aksaklıkları gün yüzüne çıkaran, toplumun ve kültürün yeniden tasarlandığı süreçler olarak ele alır. Hastalığın ortaya çıkmasında, yayılmasında ve önlenmesinde risklerin ve sorumlulukların toplumsal olarak nasıl dağıldığını inceler.

GLBH 516 Küresel Bakım ve Bakım İşi Sosyolojisi

Küresel bakım ve bakım işi sosyolojisi, bakım politikaları, uygulamaları ve deneyimlerini, göç, toplumsal cinsiyet, etnisite ve sınıf bağlamında inceler. Yerel, ulusal ve uluslararası/arası ölçekte bakım ve bakım işi odaklı politika üretim süreci ve sonuçlarını, hane, aile, sivil toplum, devlet ve piyasa ilişkileri açısından ele alır.

GLBH 517 Küresel Psikolojik Sağlık

Küresel psikolojik sağlık konusunda temel terimler, araştırmalar ve pratik uygulamalar anlatılacak; küresel psikolojik sağlığın iyileştirilmesi ve bunun için yapılan uygulamalarda toplumlararası eşitliğin sağlanması konuları ele alınacaktır. Küresel psikolojik sağlığın kısa tarihi, psikolojik sağlık ve hastalıkları, psikolojik sağlığın belirleyicileri, kültürler-arası psikolojik sağlık ve uygulamaları, psikolojik sağlık iyileştirilmesinde eşitsizlikler, stigma (damgalama) ve küresel psikolojik sağlık iyileştirme ve önleme çalışmaları incelenecektir.

GLBH 518 Küresel Şiddet ve Sağlık

Bu ders ile şiddet, bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlanarak tüm ekonomik seviyelerdeki ülkeler için şiddetin önlenmesine yönelik stratejiler ve kanıta dayalı yöntemler halk sağlığı yaklaşımı ile ele alınacaktır. Şiddetin sağlık ve davranış üzerine etkisi analiz edilecektir. Şiddete etki eden sosyokültürel ve politik faktörler incelenecektir. Farklı gelişim düzeyindeki ülkelerde, şiddetin sağlık üzerindeki etkisine yönelik uygulanan disiplinlerarası girişim stratejileri karşılaştırılacaktır.

GLBH 519 Topluma Dayalı Tasarım ve Sağlık

Bu ders insan merkezli olmayı hedef alarak, bir topluluk veya toplumun sağlık sorunlarının altında yatan temel nedenlere yönelik çözüm üretme süreçlerini yönetebilme becerisini geliştirir. Tasarım düşüncesi yaklaşımı ile sağlığın geliştirilmesi ilkelerini bir arada ele alır. Katılımcı süreçler kullanarak, sosyal ve kültürel olarak farklı katmanlardan gelen bireylerle birlikte, ruh sağlığı, üreme sağlığı, şiddet, çevre sağlığı gibi halk sağlığı sorunlarının belirlenmesi, değerlendirilmesi, çözüm önerileri üretilmesi, önerilerin test edilmesi ve uygulanması basamaklarını içerir.

TECH 517 Stratejik Sistem Modellemesi

Sistem dinamiğine ve sistem düşüncesine giriş; stratejik karar almayı desteklemek için teori ve uygulamalar. Sağlık politikası ve yönetiminde güncel konular, sistem dinamiği için haritalama araçları, kriz/pandemi yönetimi, vaka

çalışmaları, sürdürülebilirlik ve yönetim simülasyonu. Daha iyi karar almaya ve analizine yönelik sistem düşünme ve modelleme kavramları.

GSHS 501 Araştırma Etiği/Medikal ve Biyoetik

Biyomedikal araştırmalarda etik ilkeler, deney hayvanları ile yapılan çalışmalarda etik, insan ve hasta hakları, klinik araştırmalarda etik, yayın etiği konularında uluslararası ve ulusal örnekler ve ilkeler sunulacaktır.

GSHS 503 Biyoistatistik

Biyoistatistik dersinde, tanımlayıcı istatistik, oran, orantı ve ortalamanın karşılaştırılması için istatistik test yöntemleri, korelasyon, çok değişkenli analizler, lojistik regresyon, sağkalım analizi ve meta-analiz anlatılacak ve pratikleri yapılacaktır.

SOCI 502 Nitel Araştırma Yöntemleri

Sosyolojik araştırmalarda kullanılan temel nitel araştırma yöntemlerini, zayıf ve güçlü yönleriyle ele alır. Ders, nitel veri toplama yöntemleri, etnografi, mülakat teknikleri, arşiv araştırma yöntemleri, sözlü tarih, doküman analizi yöntemlerini inceler.

SOCI 511 Sosyal Tabakalaşma

Sosyal tabakalaşma konusunda başlıca teorik ve kavramsal tartışmaları inceler. Sınıf, ırk, etnisite, cinsiyet gibi sosyal tabakalaşma ve eşitsizliklerin temel boyutlarını tarihsel, küresel ve karşılaştırmalı bir perspektiften irdeler.

PSYC 572 Sağlık Psikolojisinde Sosyal-Psikolojik Yaklaşımlar

Sağlık ile ilgili davranış ve süreçlere sosyal-psikolojik yaklaşımların ele alındığı bu derste bireylerin sağlık ve hastalık hakkındaki inançları, alışkanlıkları ve bu inanç ve alışkanlıkların sağlıkla ilgili seçim ve davranışlarını nasıl etkiledikleri incelenir. Sosyal-psikolojik modellerden hareketle sağlık davranışlarının değiştirilmesinde kullanılabilecek stratejiler ele alınır. Program geliştirme ve değerlendirme uygulamaları yapılır.

PSYC 504 Ölçme ve Değerlendirme

Temel psikolojik ölçümlerin gözden geçirilmesi. Değerlendirme geliştirmenin tüm prosesleri, psikolojik değerlendirmenin gözlemsel, kendi yönetimini kendi yapan ve görüşme teknikleri gibi farklı metotları ve birden fazla değerlendirme yönteminden elde edilen bilgilerin biraraya getirilmesi tartışılacaktır. Öğrenciler uygulamalarla çalışacak ve psikolojik ölçümün kültürel, etik, ve sosyal içeriğini tartışacaklar.

HSMM 503 Enfeksiyon Hastalıklarının Epidemiyolojisi

Temel epidemiyolojik kavramlar, epidemiyolojik araştırma tasarımları, araştırma sonuçlarının analizi ve değerlendirilmesi, salgın analizi.

GLBH 595 Yüksek Lisans Tezi

Bu ders kredisiz olup, danışman öğretim üyesinin, öğrencinin tez çalışmalarını değerlendirdiği bir derstir. Danışman öğretim üyesinin rehberliğiyle belirlenen tez konusu üzerinde yapılacak olan çalışma ve araştırmaların tümünü kapsar ve danışman öğretim üyesi tarafından dönemsel olarak notlandırılır.

GLBH 590 Seminer Dersi

Bu ders kredisiz olup, disiplinlerarası tüm programlardan öğrencilerin katılımını sağlayarak öğrenciler arasındaki bilimsel etkileşimi artırmayı ve öğrencilerin sunum becerilerini geliştirmeyi hedefler. Yapılan çalışma ve araştırmaların, danışman öğretim üyesinin rehberliğiyle belirlenen teknikler çerçevesinde topluluk önünde sunumu ve soru cevap kısmından oluşan seminer dersi dönemsel olarak notlandırılır.

9. PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİ

Tablo 2. Yüksek lisans programında görev alacak öğretim üyeleri

Öğretim Üyesinin Adı- Soyadı	Akademik Ünvanı	Kadrosunun Bulunduğu Kurum ve Birim (Bölüm,Anabilim Dalı, vb)	Çalışma Esasları (Tam veya Yarı Zamanlı)	Başka Bir Lisansüstü Programda Görevli ise, Görevli Olduğu Program Adı
Sibel Sakarya	Prof. Dr.	Tıp Fakültesi-Halk Sağlığı	Tam zamanlı	-
İlker Kayı	Dr. Öğr. Üyesi	Tıp Fakültesi- Halk Sağlığı	Tam zamanlı	-
Kader Tekkaş Kerman	Dr. Öğr. Üyesi	Hemşirelik Fakültesi	Tam zamanlı	Hemşirelik yüksek lisans ve doktora programı
Ceren Acartürk	Doç. Dr	Koç Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Klinik Psikoloji Y. Lisans Programı Psikoloji Doktora Programı
Başak Can	Dr. Öğr. Üyesi	İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı Sosyoloji Doktora Programı
Dikmen Bezmez	Doç. Dr	İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı

				Sosyoloji Doktora Programı
Özge Karanfil	Dr. Öğr. Üyesi	İşletme ve İdari Bilimler Fakültesi	Tam zamanlı	İşletme Yüksek Lisans Programı
Asım Evren Yantaç	Dr. Öğr. Üyesi	Medya ve Görsel Sanatlar	Tam zamanlı	Tasarım, Teknoloji ve Toplum Y.L ve Doktora Programları

10. PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ÖZGEÇMİŞLERİ EK 2'DE SUNULMUŞTUR.

11. PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DİPLOMALARI CD İÇERİSİNDE SUNULMUŞTUR.

12. PROGRAMDA KATKI SAĞLAYABİLECEK YARDIMCI PERSONEL:

Programın organizasyonu ve yürütülmesi için sekreteryaya görev olacaktır.

13. PROGRAMDA KULLANILACAK OLAN LABORATUVARLAR VE ÖZELLİKLERİ (m², önemli cihazlar)

Bu program için gerekli değildir.

14. EĞİTİM-ÖĞRETİM VE ARAŞTIRMA İÇİN MEVCUT BİLGİSAYAR EKİPMANI

Koç Üniversitesi fakülte ve idare binaları, lojmanlar ve diğer birimler arasında kesintisiz ve yüksek hızlı veri iletişimini taşıyabilecek güçlü bir bilgi işlem altyapısına sahiptir. Rumelifeneri Kampüsünde üniversitenin kendine ait 200 MBPS kapasiteli video konferans ve standart internet servislerinin verildiği yedekli internet erişimi bulunmaktadır.

15. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİN KULLANIMINA AÇIK TERMİNAL/KİŞİSEL BİLGİSAYAR EKİPMANI SAYILARI

Bilgisayar Kullanımının Dağılımı

Öğrencilerin Kullanımında Toplam (yüksek lisans doktora öğrencileri laptop)	1083
---	------

Öğrencilerin Kullanımında* (7/24 açık bilgisayar lab, kütüphane, yurtlar) Toplam	616
Araştırma Laboratuvarları Toplam	463
TOPLAM	2162

İdari (973) ve Akademik (725) personel kullanımındaki (1698) bilgisayarlarla birlikte toplam bilgisayar sayısı: **3860**

*

Lokasyon	Sayı	Çalışma Şekli	Kullanım Şekli	Not
Kütüphane	47	Client	Ortak 7*24	Kütüphane çalışma alanları, Windows sanal client
Kiosks	6	Client	Ortak 7*24	EngB19, EngZ21, Sci giriş, Case giriş, Sos bodrum planet, Sos 2.kat printer odası
RF Yurtlar	38	Client	Ortak 7*24	Yurt Dinlenme Odaları, Windows sanal client
Batı Yurtlar	20	Client	Ortak 7*24	Yurt Dinlenme Odaları, Windows sanal client
ELC Lab	20	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
STD Center	12	Client	Ortak 7*24	Ortak kullanım alanı, Windows sanal client
ENG B19	49	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client

ENG Z21	39	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
ENG 128	39	PC	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
KOLT	12	PC	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
CASE B19	22	PC	Behavior Lab	Research lab, windows
ENG B50	21	iMAC	Ortak 7*24	Comp Lab, MacOS sınıf
SNA B220	36	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
SNA B149	106	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
SNA B242	51	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
SNA 136A	12	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
SNA 136B	12	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
SNA 136C	6	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
KOLT	10	Laptop	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
Kütüphane	10	Laptop	Ortak 7*24	Eğitim amaçlı, windows
Kütüphane	10	Tablet	Ortak 7*24	Geçici rezerv, iOS

SOSZ14	12	iMAC	Ortak 5*8	Mava Dersleri, MacOS
Anamed Kütüphane	16	Desktop	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
KUH Kütüphane	10	Laptop	Ortak 7*24	Geçici rezerv, windows

Sunucular:

21 fiziksel host üzerinde 325 Sanal Sunucu + 145TB disk alanı; 11 fiziksel host üzerinde de 440 Sanal Bilgisayar + 100 TB disk alanı; Akademik araştırmalar için yüksek performanslı bir cluster yapısı mevcuttur. Bu yapıda 450 Terabyte disk alanı ve 75 fiziksel sunucu mevcuttur.

İnternet ve Gereçler:

Koç Üniversitesi'nde bilişim teknolojilerinin sağladığı imkânlardan en üst düzeyde yararlanılmaktadır.

Her sınıfta projeksiyon ve altyapısı mevcuttur.

Bilişim altyapısı çok güçlü olan Rumelifeneri Kampüsü'nde 2000 Mbps kapasiteli hızlı internet erişimi bulunmaktadır.

Ayrıca Batı Yurdu'nda 400 Mbps, Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde 40 Mbps, İstinye Eğitim Merkezi'nde 30 Mbps, Şişli Kuluçka Merkezi'nde 50 Mbps, AKMED'de 20 Mbps, VEKAM'da ise 20 Mbps kapasiteli metro ethernet internet erişimi bulunmaktadır.

Yurtlarda ve fakülte binalarında öğrencilerin, personelin, öğretim görevlilerinin ve ziyaretçilerimizin istedikleri takdirde kendi sistemlerini ücretsiz olarak bağlayabilecekleri ağ erişim noktaları bulunmaktadır. Yine bu noktalarda kullanıcılarımızın çıktı almaları için ortak yazıcılar bulunmaktadır.

Yurtlarda (Rumelifeneri, Batı Yurdu) ve Rumelifeneri lojmanlarında kapalı devre TV yayın sistemi bulunmaktadır.

16. ÖNERİLEN PROGRAM İLE İLGİLİ OLARAK ÜNİVERSİTEMİZ KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN SÜREKLİ YAYINLARIN LİSTESİ

17. Sürekli yayınların listesi EK 3'de sunulmuştur.

18. ÖNERİLEN PROGRAM İNTERDİSİPLİNER NİTELİKTEDİR.

Çağımızın sağlık zorluklarının anlaşılması ve en iyi biçimde yönetilmesi, esnek bir bilgi ve beceri seti gerektirir. Sağlığın biyolojik etkenler dışında, ekolojik, kültürel, kurumsal, tarihsel, evrimsel, sosyal, ekonomik ve teknolojik pek çok belirleyicisi bulunmaktadır. Küresel sağlık sorunlarına yönelik etkili ve sürdürülebilir çözümler oluşturmak için tüm bu faktörleri kavramak ve değerlendirmeye almak gereklidir. Bu nedenle program tıp, etik, hukuk, sosyoloji, matematik, mühendislik, ekonomi, işletme, medya ve görsel sanatlar gibi pek çok disiplinin birlikte katkı sağlayacağı biçimde

kurgulanmıştır. Benzer biçimde program alınacak öğrenciler de Sağlık, Sosyal, Hukuk, Ekonomi, İdari ve Fen Bilimler alanında lisans yapmış kişileri hedef almaktadır.

- a) Koç Üniversitesi kampüsü interdisipliner programların planlanması ve işbirlikleri açısından elverişli bir ortam sağlamaktadır. Disiplinler arası işbirliği konusunda yönetim desteği ve birlikte çalışma deneyimi ile motivasyonu bulunmaktadır. Halen Tıp Fakültesi ve Translasyonel Tıp Araştırmaları Merkezi ile diğer fakülteler arasında etkin işbirlikleri yapılmaktadır. Bu deneyimler, interdisipliner bir yüksek lisans programı açılması konusunda güçlü bir istek olduğuna da işaret etmektedir.
- b) Bu program kapsamında kullanılacak alt yapı olanakları temel olarak Tıp, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Mühendislik Fakültelerindeki mevcut imkanlara dayalı olacaktır. Bu nedenle diğer doktora ve yüksek lisans programlarıyla kaynak paylaşımı açısından bir etkileşim söz konusu olmayacaktır.
- c) Programın teorik ders ve pratik uygulamaları için ayrılan fiziki alanlar, donanım ve diğer kaynaklar yeterlidir.
- d) Programın uygulanması üniversiteye öngörülenin dışında ek bir maliyet getirmeyecektir.
- e) Önerilen yüksek lisans programı Türkiye’de ilk örnek olacaktır.
- f) Programa başlayacak öğrencilerin farklı disiplinlerden geleceği için, öğrencinin alt yapısı göz önünde bulundurularak danışmanın önerileri doğrultusunda ders seçimi yapılacaktır. Program içeriği bu amaçla kapsamlı biçimde hazırlanmıştır.
- g) Programda bilimsel hazırlık uygulanmayacaktır.

EK.1 KOÇ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ KÜRESEL SAĞLIK TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

1. AÇILMASI ÖNERİLEN PROGRAMIN ADI

Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı

2.PROGRAMIN AÇILMA GEREKÇESİ

Küresel sağlık programı, dünya üzerinde tüm insanların sağlığını korumayı ve sağlık hizmetlerinden yararlanmalarında hakkaniyeti sağlamayı hedefleyen araştırmalar ve uygulamalardan oluşan bir bilim alanıdır. Küresel sağlık, ülke sınırlarını aşan sağlık konularını ve tehditlerini gündemine alır ve uluslararası işbirlikleri yoluyla, farklı toplumlarda sağlık politikalarının geliştirilmesi, eşitsizliklerin giderilmesi ve küresel sağlık tehlikelerinden korunma hedeflerinin yerine getirilmesine çalışır.

Küresel Sağlık alanının en önemli özelliklerinden birisi sağlığa bakış açısidir. Buna göre sağlık ve hastalık çok faktörlü bir etkileşim kümesinde belirlenir. Küresel Sağlık, insanın sağlıklılık durumunun korunması ve yaygın küresel sağlık sorunlarının araştırılması, somut çözüm önerilerinin getirilmesi için disiplinlerarası bir yaklaşım ve işbirliği ile çalışmayı esas alır. Küresel Sağlık araştırmalarının konusu büyük oranda ulusların sınırlarının ötesine geçen halk sağlığı konuları üzerinde yoğunlaşır. Küresel Sağlık programı, salgınlar (pandemiler), yeni enfeksiyon etkenleri, kronik hastalıklar, etkileri sınırları aşan göç, toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, sağlık politikaları ve ekonomileri, kentleşme ve iklim krizinin ortaya çıkardığı sağlık sorunları, sağlık hizmetlerinden yararlanmada ortaya çıkan eşitsizlikler ve yetersizlikler gibi alanlarda farklı disiplinlerin bir araya gelerek çalışabilmelerine olanak sağlamaktadır.

Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programının müfredatı çok sayıda konu ve alanı kapsar. Öncelikle bu programda öğrenciler, halk sağlığının kompleks yapısı, küresel sağlık yönetimi ve epidemiyoloji konularında bilgi ve beceri kazanacaklardır. Daha sonra çevre, ekonomi, politika ve sosyolojiye odaklanarak küresel sağlığı farklı açılardan inceleme olanağı bulacaklardır. Programı tamamlayanlar araştırma yapmak, sağlığı etkileyen nedenleri, etkileri ve ilişkileri analiz etmek becerisi ile birlikte, eylem planı hazırlama ve çözümleri konusunda da yeterlikler edineceklerdir. Bu program, aynı

zamanda, bilimsel kanıtlara dayalı olarak geliştirilen çözüm önerilerini topluma yönelik uygulamalara dönüştürmeyi amaçlar. Bu aşamada da uygulayıcı paydaşlarla ve farklı akademik disiplinlerle işbirlikleri yapar. Örneğin, davranış değişikliğinin gerekli olduğu durumlarda ekonomi ve psikoloji alanıyla işbirliği yapabilirken, bunun için mobil uygulamaların geliştirilmesi adına tasarım ve bilgisayar mühendisliği gibi alanlarla işbirliği yapılabilir. Küresel Sağlık çalışma alanı, disiplinlerarası ve bölgesel-kıtasal-küresel işbirliklerine açık bir yapıya sahiptir. Bu şekilde sağlığın sosyal, ekonomik, çevresel ve politik belirleyicilerine yönelik araştırma ve uygulamalar yoluyla sağlığın geliştirilmesi için stratejiler geliştirir.

Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı Türkiye’de ilk defa açılacak olan bir programdır. Bu alanda yetiştirilecek nitelikli insangücü sayesinde küresel hastalık yükünde artışa yol açan durumlar ve bunların belirleyicileri ile ilgili araştırma ve uygulamalara katkı sağlanacaktır. İçeriği ve hedefleri açısından, bu programa sağlık alanında eğitim görmüş profesyonellerle birlikte birçok farklı disiplinden kişiler başvurabilir. Koç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yürütülecek olan Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü ile işbirliği yapılarak ülkemizin küresel düzeyde bilgiye dayalı rekabet gücünün artırılmasına yönelik yüksek nitelikli insangücünün yetiştirilmesine katkıda bulunacaktır. Yetişen bu nitelikli insangücü, ulusal ve uluslararası alanda hastalıkların önlenmesi ve sağlık politikalarının geliştirilmesine doğrudan katkı sunacak araştırmaları yürütme ve çözüme yönelik uygulamalar geliştirme kapasitesine sahip olacaktır. Program dili **İngilizce** olacaktır. Program sonunda öğrenciler aşağıdaki becerilere sahip olacaklardır.

Sağlık Hizmetiyle İlgili Beceriler	İletişim Becerileri	Eleştirel Düşünme Becerileri
<ul style="list-style-type: none"> Epidemiyoloji bilgisi Sağlık davranışlarını anlama ve değiştirme bilgisi Sağlık sistemleri bilgisi 	<ul style="list-style-type: none"> Ekip çalışması becerileri Liderlik becerileri Gelişmiş iletişim becerileri Kültürlerarası iletişim 	<ul style="list-style-type: none"> Araştırma ve analiz teknikleri Sağlık ve sağlık dışı faktörlerin ilişkilendirilmesi Problem çözme becerileri

Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı mezunları, sağlık politikası analisti ve danışmanı, sağlık programları yürütücüsü, sağlık eğitimcisi, epidemiyolog, araştırmacı ve öğretim üyesi olarak aşağıda listelenen ulusal ve uluslararası birçok farklı kurumda kariyerlerine devam edebilirler:

- Hükümete bağlı kurum ve kuruluşlar (örn. Sağlık Bakanlığı, Kızılay)
- Ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları (Örn. İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Sınır Tanımayan Doktorlar, Partners in Health)
- Afet ve acil durumların yönetiminde görev alan kuruluşlar (Örn. AFAD, AKUT, Kızıl Haç)
- Uluslararası yardım ve kalkınma ajansları (Örn. Dünya Bankası, OECD, Global Fund, USAID, Birleşmiş Milletler ve bağlı kuruluşlar – UNDP, UNFPA, UNICEF, UNAIDS)
- Uluslararası sağlık ve çevre örgütleri ve kuruluşları (Örn. CDC, E-CDC, Dünya Sağlık Örgütü, GAVI, Gates Foundation, WWF, Green Peace)
- Göçmen sağlığı kuruluşları (Örn, UNHCR, IOM)
- Araştırma enstitüleri ve üniversiteler
- Devlet ve özel sektör yönetiminde sağlık politikaları danışmanı

Koç Üniversitesinde başarı ile sürdürülmekte olan disiplinler arası işbirliği ve ortak çalışma kültürü, bu programın bilime katkısının evrensel düzeyde etkiye sahip olmasını da sağlayacaktır. Tıp, Mühendislik, Sosyal Bilimler ve Fen

Fakülteleri öğretim üyelerinin Koç Üniversitesi Kampüsünde fiziksel olarak da yakın çalışmaları, sıkı işbirliği için önemli bir unsurdur. Bu beraberlik multidisipliner çalışma kültürünü destekleyerek, yapısı gereği bu tür bir yaklaşıma gereksinim duyan bağlı Küresel Sağlık programı için uygun koşulları sağlamaktadır. Ayrıca, Küresel Sağlık Yüksek Lisans programı, Koç Üniversitesi'nde var olan translayonel tıp araştırmalarının topluma yönelik ayağını oluşturma potansiyeli bakımından değerli bir olanak sunmaktadır. Açılacak bu programla Koç Üniversitesi'nde faaliyet gösteren fakülteler bünyesindeki ilgili alanlarla işbirliği yapılarak, farklı disiplinlerden araştırmacılara Küresel Sağlık sorunlarının önlenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulmasına yönelik her türlü araştırma, uygulama ve geliştirme olanağı da sağlanacaktır.

Koç Üniversitesi'nin halihazırda güçlü bir uluslararası iletişim ağı bulunmaktadır. Bu güçlü ağ, sağlık konularını küresel bir bağlamda ele alan bu programa katılacak öğrenci potansiyeli açısından önemli olacaktır. Bu iletişim ağı Küresel Sağlık programının başlatılması ve tanıtılması, uluslararası araştırma ve eğitim etkinlikleri için de çok elverişli bir zemin yaratacaktır.

3. KOÇ ÜNİVERSİTESİ TARAFINDAN ŞU ANDA YÜRÜTÜLEN YÜKSEK LİSANS PROGRAMLARI, YENİ AÇILACAK PROGRAMIN BU PROGRAMLARLA İŞBİRLİĞİ

Koç Üniversitesi tarafından yürütülmekte olan Yüksek Lisans programları şunlardır:

Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Arkeoloji ve Sanat Tarihi Yüksek Lisans Programı
- Ekonomi Yüksek Lisans Programı
- Felsefe Yüksek Lisans Programı
- Kamu Hukuku Yüksek Lisans Programı
- Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı
- Müzecilik ve Kültürel Miras Yönetimi Yüksek Lisans Programı
- Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı
- Psikoloji Yüksek Lisans Programı
- Sanat ve Yaratıcı Medya Yüksek Lisans Programı
- Tasarım, Teknoloji, Toplum Yüksek Lisans Programı
- Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Programı
- Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı

Fen Bilimleri Enstitüsü

- Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Biyo-Medikal Bilimler ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Elektrik - Elektronik Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Endüstri Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Fizik Yüksek Lisans Programı

Hesaplamalı Bilimler ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Kimya Yüksek Lisans Programı

Kimya ve Biyoloji Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Makine Mühendisliği Yüksek Lisans Programı

Malzeme Bilimi ve Mühendislik Yüksek Lisans Programı

Matematik Yüksek Lisans Programı

Moleküler Biyoloji ve Genetik Yüksek Lisans Programı

Veri Bilimleri Yüksek Lisans Programı

Siber Güvenlik Yüksek Lisans Programı

İşletme Enstitüsü

Yönetici İşletme Yüksek Lisans Programı

Finans Yüksek Lisans Programı

Uluslararası Yönetim Yüksek Lisans Programı

İşletme Yüksek Lisans Programı

İşletme Kuramı Yüksek Lisans Programı

Uluslararası İşletme Yüksek Lisans Programı

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Tıbbi Fizyoloji Yüksek Lisans Programı

Tıbbi Mikrobiyoloji Yüksek Lisans Programı

Üreme Biyolojisi Yüksek Lisans Programı

Yoğun Bakım Hemşireliği Yüksek Lisans Programı

Hemşirelik Yüksek Lisans Programı

Hücrel ve Moleküler Tıp Yüksek Lisans Programı

Nörobilim Yüksek Lisans Programı

İmmünoloji Yüksek Lisans Programı

Önerilen program yukarıda sıralanan Yüksek Lisans programlarından bir çoğu ile işbirliği içinde olacaktır. Ayrıca Koç Üniversitesi bünyesinde bulunan Göç Araştırmaları Merkezi (**MİREKOÇ**), Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi (**KOÇ-KAM**), Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu (**KUSİF**) ve Medya ve Görsel Sanatlar (**MAVA**) bölümündeki bilim insanlarıyla yakın işbirliği öngörülmektedir.

4. YURTDIŞI ÖRNEKLER

Karolinska Institute

<https://education.ki.se/programme/3gb12-masters-programme-in-global-health>

University of Oxford

<https://www.ox.ac.uk/admissions/graduate/courses/msc-global-health-science-and-epidemiology?wssl=1>

McMaster University

<https://globalhealth.mcmaster.ca/program-overview>

Maastricht University

<https://www.maastrichtuniversity.nl/education/master/master-global-health>

The University of Alabama at Birmingham

<https://www.uab.edu/sparkmancenter/graduate-certificate>

KU Leuven, Belgium

[https://www.healthcarestudies.com/Master-in-Global-Health-\(Ghent-et-al\)/Belgium/KU-Leuven/](https://www.healthcarestudies.com/Master-in-Global-Health-(Ghent-et-al)/Belgium/KU-Leuven/)

Harvard Medical School

<https://ghsm.hms.harvard.edu/education/master-medical-sciences-global-health-delivery>

Johns Hopkins University

<https://www.jhsph.edu/departments/international-health/global-health-masters-degrees/master-of-science-in-public-health/global-disease-epidemiology-control/index.html>

5- ÖNERİLEN YÜKSEK LİSANS PROGRAMI SAĞLIK BİLİMLERİ KAPSAMINDA OLUP AŞAĞIDAKİ BİLİM DALLARINI İÇERMEKTEDİR;

- Halk Sağlığı
- Epidemiyoloji
- Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
- Tıp tarihi ve etik
- Farmakoloji
- Tıbbi farmakoloji
- Psikiyatri
- Psikoloji
- Sosyoloji
- Hukuk
- Matematik
- Endüstri mühendisliği
- Bilgisayar mühendisliği
- Ekonomi
- İşletme
- Medya ve Görsel Sanatlar

6- AÇILMASI ÖNERİLEN PROGRAMA ÖĞRENCİ TALEBİ İLE İLGİLİ TAHMİNİ BİLGİLER EK.1' DE TABLO OLARAK VERİLMİŞTİR

Tablo 1. Yüksek Lisans programına başlayacak tahmini öğrenci sayıları

	Programa Başlayacak Öğrenci Sayıları		Toplam Öğrenci Sayısı
	İlkbahar	Güz	
1. Yıl	3	5	8
2. Yıl	3	10	13
3. Yıl	3	10	13
4. Yıl	3	10	13
Genel Toplam	47		

7- ÖNERİLEN PROGRAMLARA ÖĞRENCİ KABUL KOŞULLARI

- Sağlık Bilimleri, Sosyal Bilimler, Hukuk, Ekonomi, İdari Bilimler ve Fen Bilimleri başta olmak üzere ilgili alanlarda lisans derecesine sahip olmak
- Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi (ALES) Sınavında minimum 55 puan olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek puanın üzerinde puan almış olmak
- Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir yabancı dil sınavından (ÜAK tarafından belirlenen minimum puandan az olmamak koşulu ile) minimum 80 puan olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek asgari puanı sağlamak.
- Lisans not ortalaması puanının minimum 2,70 olmak üzere program koordinatörlüğünün önerisi ve üniversite akademik kurulunun kararıyla belirlenecek asgari puanı sağlamak.

8- PROGRAMLARIN TOPLAM KREDİ SAYISI, VERİLECEK OLAN ZORUNLU VE SEÇMELİ DERSLER

Küresel Sağlık Tezsiz Yüksek Lisans Programı minimum 10 ders (30 kredi), 1 kredisiz proje ve 1 kredisiz seminer çalışmasından oluşmaktadır.

Küresel Sağlığa Giriş, Demografi ve Nüfus Dinamikleri, Küresel Sağlıkta Araştırma yöntemleri zorunlu dersler olup, bu derslerin dışında kalan dersler seçmeli ders olarak değerlendirilir.

Kod	Dersler	Teorik	Pratik	Kredi
GLBH 501	Küresel Sağlığa Giriş* ^a	3	0	3
GLBH 502	Demografi ve Nüfus Dinamikleri* ^a	3	0	3
GLBH 503	Küresel Sağlıkta Araştırma Yöntemleri* ^a	3	0	3
GLBH 504	Küresel Sağlık Yönetimi*	3	0	3
GLBH 505	Küresel Sağlık Sistemleri ve Yönetimi*	3	0	3
GLBH 506	Küresel Hastalık Yüğü*	3	0	3
GLBH 507	Göç ve Sağlık*	3	0	3
GLBH 508	Sağlığın Sosyal Belirleyicileri*	3	0	3
GLBH 509	Küresel Çevre Krizi*	3	0	3
GLBH 510	Afet Yönetimi*	3	0	3
GLBH 511	Yeni Ortaya Çıkan Enfeksiyon Hastalıkları*	3	0	3
GLBH 512	Küresel Sağlıkla İlgili Kanıtların Eleştirel Değerlendirilmesi *	3	0	3
GLBH 513	Sağlık ve Hastalık İçin Sistem Düşüncesi / Modelleme*	3	0	3

GLBH 514	Tıbbi Antropoloji*	3	0	3
GLBH 515	Pandemi Antropolojisi*	3	0	3
GLBH 516	Küresel Bakım ve Bakım İşi Sosyolojisi*	3	0	3
GLBH 517	Küresel Psikolojik Sağlık*	3	0	3
GLBH 518	Küresel Şiddet ve Sağlık *	3	0	3
GLBH 519	Topluma Dayalı Tasarım ve Sağlık*	3	0	3
GSHS 503	Biyoistatistik	3	0	3
GSHS-501	Araştırma Etiği/Medikal ve Biyoetik	3	0	3
SOCI 502	Nitel Araştırma Yöntemleri	3	0	3
SOCI 511	Sosyal Tabakalaşma	3	0	3
PSYC 572	Sağlık Psikolojisinde Sosyal-Psikolojik Yaklaşımlar	3	0	3
PSYC 504	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
HSMM 503	Enfeksiyon Hastalıklarının Epidemiyolojisi	2	0	2
TECH 517	Stratejik Sistem Modellemesi	3	0	3
GLBH 595	Bitirme Projesi ^a	3	0	0
GLBH 590	Seminer Dersi ^a	3	0	0

*Yeni açılacak ders.

^a Zorunlu dersler

DERS TANIMLARI

GLBH 501 Küresel Sağlığa Giriş

Bu ders, çağdaş dünyanın karşılaştığı önemli sağlık sorunlarına genel bir bakış sunacaktır. Demografik ve epidemiyolojik dönüşümle değişen sağlık sorunları ve gelecekteki projeksiyonlar, küresel sağlığın belirleyicileri, küresel sağlığın

geliştirilmesinde ve eşitsizliklerin azaltılmasında başarılı uluslararası programlar, anahtar deklarasyonlar ve küresel sağlıkta kilit aktörler konuları ele alınacaktır.

GLBH 502 Demografi ve Nüfus Dinamikleri

Nüfusun büyüklüğü ve yapısındaki temel değişim teorileri, doğurganlık, ölüm ve göç düzeyleri, eğilimleri ve farklılıkları ele alınacaktır. Bu derste ayrıca, nüfus büyüklüğü ve yapısındaki değişikliklerin sağlık, insan ve ekonomik kalkınma üzerindeki etkisine ilişkin teoriler ve ilgili araştırma sonuçları değerlendirilecektir.

GLBH 503 Küresel Sağlıkta Araştırma Yöntemleri

Ders, küresel sağlık bağlamında yaygın veri toplama yöntemlerini ve önemli analiz türlerini kapsayacaktır. Epidemiyoloji ile ilgili temel kavramlar, hız, oran ve ölçütler, veri analizi, araştırma tasarımı ve temel istatistik uygulamalar yer alacaktır.

GLBH 504 Küresel Sağlık Yönetişimi

Bu derste, Dünya Sağlık Örgütü gibi küresel sağlık yönetişimi kurumları, finansman sistemleri ve mevcut kurallar ile yönetim biçimlerinin toplumların ihtiyaçlarını karşılama kapasitesi değerlendirilecektir. Ayrıca, küresel sağlık yönetişiminde öncelik belirleme stratejileri ve sık yaşanan ikilemler tartışılacaktır.

GLBH 505 Küresel Sağlık Sistemleri ve Yönetimi

Bu ders, bireylerin ve bir bütün olarak toplumun sağlığını iyileştirmek üzere sağlık sistemlerinin planlanması, sunumu, maliyeti ve niteliklerinin değerlendirilmesi için gerekli bilgi ve becerileri geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu derste sistem düşüncesi yaklaşımıyla sağlık sistemi yapısı, süreçleri ve sonuçları tartışılacaktır. Aynı zamanda, küresel sağlık sorunlarının çözümü için sağlık yönetiminin temel ilkeleri ele alınacaktır.

GLBH 506 Küresel Hastalık Yükü

Küresel hastalık yükü (Global burden of disease-GBD) ile ilgili kavramsal çerçeve, GBD araştırmasının temel ölçütleri ve kullanılan analitik stratejiler ele alınacaktır. GBD çalışmasının sonuçları tartışılıp yorumlanacak, GBD kanıtlarının eyleme nasıl dönüştürüleceğine dair ulusal ve uluslararası örnekler sunulacaktır.

GLBH 507 Göç ve Sağlık

Göç konusundaki mevcut eğilimler, göçmen sağlığının belirleyicileri ile göçün toplumların sağlığı üzerindeki etkisi incelenecektir. Uluslararası göç ve göçmen sağlığı ile ilgili konularda önemli veri kaynakları, göçmen sağlığı çalışmalarında kullanılan metodolojik yaklaşımlar ele alınacaktır. Göçmen sağlığı alanında çalışan kuruluşların çalışmaları değerlendirilecek, göçmen sağlığını geliştiren başarılı politika örnekleri ile toplumsal müdahale programları tartışılacaktır.

GLBH 508 Sağlığın Sosyal Belirleyicileri

Sağlık ve hastalığın sosyal ve ekonomik belirleyiciler tarafından belirlenme biçimleri ele alınacaktır. Sosyal belirleyicilerdeki eşitsizliklerin sağlığı nasıl etkilediği yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası örnekler üzerinden tartışılacaktır. Küresel Sağlık Sürdürülebilirlik Faaliyetleri

Küresel Eşitlik Eylem Stratejileri de ders kapsamında incelenecektir.

GLBH 509 Küresel Çevre Krizi

Çevre krizinin temel özellikleri ile nedenleri, ekonomik, sosyal, politik ve teknolojik etkenler açısından ele alınacaktır. Küresel ısınma, ozon deliği, asit yağmuru, tropikal ormanların yok edilmesi, türlerin tükenmesi ve yok olması, biyolojik

çeşitliliğin azalması gibi küresel çevre sorunlarının, küresel sağlık üzerine etkisi değerlendirilecek, potansiyel çözümler tartışılacaktır.

GLBH 510 Afet Yönetimi

Afetlerle ilgili temel kavramlar, afetler ve kalkınma ilişkisi, afet yönetimi yaklaşımları, risk azaltma, afetlere tıbbi ve psiko-sosyal yanıt, afetlerin halk sağlığı sonuçlarının önlenmesi, risk iletişimi, afete cevap verme becerilerinin geliştirilmesi konuları ulusal ve uluslararası örneklerle tartışılacaktır.

GLBH 511 Yeni Ortaya Çıkan Enfeksiyon Hastalıkları

Bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkmasına ve hastalık kontrol stratejilerinin etkinliğine katkıda bulunan biyolojik, sosyal ve politik faktörler ele alınacaktır. Özellikle yeni ortaya çıkan bulaşıcı hastalıkların ortaya çıkışı ve yayılması ile ilgili örüntüler, hastalık kontrol stratejileri ve erken uyarı sistemi gibi yanıt mekanizmalar, tarihsel ve yakın dönem örnekleri üzerinden tartışılacaktır.

GLBH 512 Küresel Sağlık ile İlgili Kanıtların Eleştirel Değerlendirilmesi

Kanıt değerlendirme okur-yazarlığının geliştirilmesi için, küresel sağlık konusunda yayımlanmış bilimsel çalışmaların eleştirel değerlendirmesi, ilişkili rehberler eşliğinde, raporlama ve metodolojik açıdan yapılacaktır.

GLBH 513 Sağlık ve Hastalık İçin Sistem Düşüncesi / Modelleme

Sistem dinamiğine giriş ve sistem düşüncesi; stratejik sağlık ve sağlık politikası sorularını destekleyen teori ve uygulamalar. Sağlık politikası ve yönetiminde güncel konular, fizyolojik yönelimli hastalık modelleme, sistem dinamiği için haritalama araçları, kriz / pandemi yönetimi, hem sağlıklı hem de hastalıklı koşullarda geribildirim kavramı. Daha iyi tıbbi karar verme ve analiz için sistem düşünme ve modelleme kavramları. Örnekler arasında kronik ve kardiyovasküler hastalık modelleme, endokrin sistem bozuklukları, tiroid dinamiği, elektrolit-sıvı bozuklukları, diyabet ve obezite, vücut ağırlığı dinamiği, SIR modelleri yer alır.

GLBH 514 Tıbbi Antropoloji

Tıbbi antropoloji; tıbbi bilim ve pratikleri, teşhis ve tedavi süreçlerini, hastalık ve sağlık durumlarını toplumsal, kültürel, çevresel ve biyolojik süreçlerin etkileşimi içinde inceler. Toplumsal süreçlerin, tıbbi teknolojilerin, kamusal ve politik müdahalelerin bireylerin ve toplumların sağlıklarına ve sağlık alanındaki eşitsizliklere etkisini analiz eder.

GLBH 515 Pandemi Antropolojisi

Pandemi antropolojisi tarihte ve günümüzde gerçekleşen epidemileri sadece biyolojik olaylar olarak değil, aynı zamanda toplumda var olan eşitsizlikleri ve aksaklıkları gün yüzüne çıkaran, toplumun ve kültürün yeniden tasarlandığı süreçler olarak ele alır. Hastalığın ortaya çıkmasında, yayılmasında ve önlenmesinde risklerin ve sorumlulukların toplumsal olarak nasıl dağıldığını inceler.

GLBH 516 Küresel Bakım ve Bakım İşi Sosyolojisi

Küresel bakım ve bakım işi sosyolojisi, bakım politikaları, uygulamaları ve deneyimlerini, göç, toplumsal cinsiyet, etnisite ve sınıf bağlamında inceler. Yerel, ulusal ve uluslararası/arası ölçekte bakım ve bakım işi odaklı politika üretim süreç ve sonuçlarını, hane, aile, sivil toplum, devlet ve piyasa ilişkileri açısından ele alır.

GLBH 517 Küresel Psikolojik Sağlık

Küresel psikolojik sağlık konusunda temel terimler, araştırmalar ve pratik uygulamalar anlatılacak; küresel psikolojik sağlığın iyileştirilmesi ve bunun için yapılan uygulamalarda toplumlararası eşitliğin sağlanması konuları ele alınacaktır. Küresel psikolojik sağlığın kısa tarihi, psikolojik sağlık ve hastalıkları, psikolojik sağlığın belirleyicileri, kültürler-arası psikolojik sağlık ve uygulamaları, psikolojik sağlık iyileştirilmesinde eşitsizlikler, stigma (damgalama) ve küresel psikolojik sağlık iyileştirme ve önleme çalışmaları incelenecektir.

GLBH 518 Küresel Şiddet ve Sağlık

Bu ders ile şiddet, bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlanarak tüm ekonomik seviyelerdeki ülkeler için şiddetin önlenmesine yönelik stratejiler ve kanıta dayalı yöntemler halk sağlığı yaklaşımı ile ele alınacaktır. Şiddetin sağlık ve davranış üzerine etkisi analiz edilecektir. Şiddete etki eden sosyokültürel ve politik faktörler incelenecektir. Farklı gelişim düzeyindeki ülkelerde, şiddetin sağlık üzerindeki etkisine yönelik uygulanan disiplinlerarası girişim stratejileri karşılaştırılacaktır.

GLBH 519 Topluma Dayalı Tasarım ve Sağlık

Bu ders insan merkezli olmayı hedef alarak, bir topluluk veya toplumun sağlık sorunlarının altında yatan temel nedenlere yönelik çözüm üretme süreçlerini yönetebilme becerisini geliştirir. Tasarım düşüncesi yaklaşımı ile sağlığın geliştirilmesi ilkelerini bir arada ele alır. Katılımcı süreçler kullanarak, sosyal ve kültürel olarak farklı katmanlardan gelen bireylerle birlikte, ruh sağlığı, üreme sağlığı, şiddet, çevre sağlığı gibi halk sağlığı sorunlarının belirlenmesi, değerlendirilmesi, çözüm önerileri üretilmesi, önerilerin test edilmesi ve uygulanması basamaklarını içerir.

TECH 517 Stratejik Sistem Modellemesi

Sistem dinamiğine ve sistem düşüncesine giriş; stratejik karar almayı desteklemek için teori ve uygulamalar. Sağlık politikası ve yönetiminde güncel konular, sistem dinamiği için haritalama araçları, kriz/pandemi yönetimi, vaka çalışmaları, sürdürülebilirlik ve yönetim simülasyonu. Daha iyi karar almaya ve analizine yönelik sistem düşünme ve modelleme kavramları.

GSHS 501 Araştırma Etiği/Medikal ve Biyoetik

Biyomedikal araştırmalarda etik ilkeler, deney hayvanları ile yapılan çalışmalarda etik, insan ve hasta hakları, klinik araştırmalarda etik, yayın etiği konularında uluslararası ve ulusal örnekler ve ilkeler sunulacaktır.

GSHS 503 Biyoistatistik

Biyoistatistik dersinde, tanımlayıcı istatistik, oran, orantı ve ortalamaların karşılaştırılması için istatistik test yöntemleri, korelasyon, çok değişkenli analizler, lojistik regresyon, sağkalım analizi ve meta-analiz anlatılacak ve pratikleri yapılacaktır.

SOCI 502 Nitel Araştırma Yöntemleri

Sosyolojik araştırmalarda kullanılan temel nitel araştırma yöntemlerini, zayıf ve güçlü yönleriyle ele alır. Ders, nitel veri toplama yöntemleri, etnografi, mülakat teknikleri, arşiv araştırma yöntemleri, sözlü tarih, doküman analizi yöntemlerini inceler.

SOCI 511 Sosyal Tabakalaşma

Sosyal tabakalaşma konusunda başlıca teorik ve kavramsal tartışmaları inceler. Sınıf, ırk, etnisite, cinsiyet gibi sosyal tabakalaşma ve eşitsizliklerin temel boyutlarını tarihsel, küresel ve karşılaştırmalı bir perspektiften irdeler.

PSYC 572 Sağlık Psikolojisinde Sosyal-Psikolojik Yaklaşımlar

Sağlık ile ilgili davranış ve süreçlere sosyal-psikolojik yaklaşımların ele alındığı bu derste bireylerin sağlık ve hastalık hakkındaki inançları, alışkanlıkları ve bu inanç ve alışkanlıkların sağlıkla ilgili seçim ve davranışlarını nasıl etkiledikleri incelenir. Sosyal-psikolojik modellerden hareketle sağlık davranışlarının değiştirilmesinde kullanılabilecek stratejiler ele alınır. Program geliştirme ve değerlendirme uygulamaları yapılır.

PSYC 504 Ölçme ve Değerlendirme

Temel psikolojik ölçümlerin gözden geçirilmesi. Değerlendirme geliştirme tüm prosesleri, psikolojik değerlendirmenin gözlemsel, kendi yönetimini kendi yapan ve görüşme teknikleri gibi farklı metotları ve birden fazla değerlendirme yönteminden elde edilen bilgilerin biraraya getirilmesi tartışılacaktır. Öğrenciler uygulamalarla çalışacak ve psikolojik ölçümün kültürel, etik, ve sosyal içeriğini tartışacaklar.

HSM 503 Enfeksiyon Hastalıklarının Epidemiyolojisi

Temel epidemiyolojik kavramlar, epidemiyolojik araştırma tasarımları, araştırma sonuçlarının analizi ve değerlendirilmesi, salgın analizi.

GLBH 595 Bitirme Projesi

Bu ders kredisiz olup, danışman öğretim üyesinin, öğrencinin proje çalışmalarını değerlendirdiği bir derstir. Danışman öğretim üyesinin rehberliğiyle belirlenen proje konusu üzerinde yapılacak olan çalışma ve araştırmaların tümünü kapsar ve danışman öğretim üyesi tarafından notlandırılır.

GLBH 590 Seminer Dersi

Bu ders kredisiz olup, disiplinlerarası tüm programlardan öğrencilerin katılımını sağlayarak öğrenciler arasındaki bilimsel etkileşimi artırmayı ve öğrencilerin sunum becerilerini geliştirmeyi hedefler. Yapılan çalışma ve araştırmaların, danışman öğretim üyesinin rehberliğiyle belirlenen teknikler çerçevesinde topluluk önünde sunumu ve soru cevap kısmından oluşan seminer dersi dönemsel olarak notlandırılır.

9- PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİ

Tablo 2. Yüksek lisans programında görev alacak öğretim üyeleri

Öğretim Üyesinin Adı- Soyadı	Akademik Ünvanı	Kadrosunun Bulunduğu Kurum ve Birim (Bölüm, Anabilim Dalı, vb)	Çalışma Esasları (Tam veya Yarı Zamanlı)	Başka Bir Lisansüstü Programda Görevli ise, Görevli Olduğu Program Adı
Sibel Sakarya	Prof. Dr.	Tıp Fakültesi-Halk Sağlığı	Tam zamanlı	-
İlker Kayı	Dr. Öğr. Üyesi	Tıp Fakültesi- Halk Sağlığı	Tam zamanlı	-

Kader Tekkaş Kerman	Dr. Öğr. Üyesi	Hemşirelik Fakültesi	Tam zamanlı	Hemşirelik yüksek lisans ve doktora programı
Ceren Acartürk	Doç. Dr	Koç Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Klinik Psikoloji Y. Lisans Programı Psikoloji Doktora Programı
Başak Can	Dr. Öğr. Üyesi	İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı Sosyoloji Doktora Programı
Dikmen Bezmez	Doç. Dr	İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi	Tam zamanlı	Karşılaştırmalı Tarih ve Toplum Çalışmaları Yüksek Lisans Programı Sosyoloji Doktora Programı
Özge Karanfil	Dr. Öğr. Üyesi	İşletme ve İdari Bilimler Fakültesi	Tam zamanlı	İşletme Yüksek Lisans Programı
Asım Evren Yantaç	Dr. Öğr. Üyesi	Medya ve Görsel Sanatlar	Tam zamanlı	Tasarım, Teknoloji ve Toplum Y.L ve Doktora Programları

10- PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ÖZGEÇMİŞLERİ EK 2'DE SUNULMUŞTUR.

11-PROGRAMDA GÖREV ALACAK ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DİPLOMALARI CD İÇERİSİNDE SUNULMUŞTUR.

12-PROGRAMDA KATKI SAĞLAYABİLECEK YARDIMCI PERSONEL:

Programın organizasyonu ve yürütülmesi için sekreteryaya görev alacaktır.

13- PROGRAMDA KULLANILACAK OLAN LABORATUVARLAR VE ÖZELLİKLERİ (m², önemli cihazlar)

Bu program için gerekli değildir.

14- EĞİTİM-ÖĞRETİM VE ARAŞTIRMA İÇİN MEVCUT BİLGİSAYAR EKİPMANI

Koç Üniversitesi fakülte ve idare binaları, lojmanlar ve diğer birimler arasında kesintisiz ve yüksek hızlı veri iletişimini taşıyabilecek güçlü bir bilgi işlem altyapısına sahiptir. Rumelifeneri Kampüsünde üniversitenin kendine ait 200 MBPS kapasiteli video konferans ve standart internet servislerinin verildiği yedekli internet erişimi bulunmaktadır.

15- LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİN KULLANIMINA AÇIK TERMİNAL/KİŞİSEL BİLGİSAYAR EKİPMANI SAYILARI

Bilgisayar Kullanımının Dağılımı

Öğrencilerin Kullanımında Toplam (yüksek lisans doktora öğrencileri laptop)	1083
Öğrencilerin Kullanımında* (7/24 açık bilgisayar lab, kütüphane, yurtlar) Toplam	616
Araştırma Laboratuvarları Toplam	463
TOPLAM	2162

İdari (973) ve Akademik (725) personel kullanımındaki (1698) bilgisayarlarla birlikte toplam bilgisayar sayısı: **3860**

*

Lokasyon	Sayı	Çalışma Şekli	Kullanım Şekli	Not

Kütüphane	47	Client	Ortak 7*24	Kütüphane çalışma alanları, Windows sanal client
Kiosks	6	Client	Ortak 7*24	EngB19, EngZ21, Sci giriş, Case giriş, Sos bodrum planet, Sos 2.kat printer odası
RF Yurtlar	38	Client	Ortak 7*24	Yurt Dinlenme Odaları, Windows sanal client
Batı Yurtlar	20	Client	Ortak 7*24	Yurt Dinlenme Odaları, Windows sanal client
ELC Lab	20	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
STD Center	12	Client	Ortak 7*24	Ortak kullanım alanı, Windows sanal client
ENG B19	49	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
ENG Z21	39	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
ENG 128	39	PC	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
KOLT	12	PC	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
CASE B19	22	PC	Behavior Lab	Research lab, windows
ENG B50	21	iMAC	Ortak 7*24	Comp Lab, MacOS sınıf
SNA B220	36	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client

SNA B149	106	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
SNA B242	51	Client	Ortak 7*24	Comp Lab, Windows sanal client
SNA 136A	12	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
SNA 136B	12	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
SNA 136C	6	PC	Ortak 5*8	Ders lab, windows
KOLT	10	Laptop	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
Kütüphane	10	Laptop	Ortak 7*24	Eğitim amaçlı, windows
Kütüphane	10	Tablet	Ortak 7*24	Geçici rezerv, iOS
SOSZ14	12	iMAC	Ortak 5*8	Mava Dersleri, MacOS
Anamed Kütüphane	16	Desktop	Ortak 5*8	Ortak çalışma alanı, windows
KUH Kütüphane	10	Laptop	Ortak 7*24	Geçici rezerv, windows

Sunucular:

21 fiziksel host üzerinde 325 Sanal Sunucu + 145TB disk alanı; 11 fiziksel host üzerinde de 440 Sanal Bilgisayar + 100 TB disk alanı; Akademik araştırmalar için yüksek performanslı bir cluster yapısı mevcuttur. Bu yapıda 450 Terabyte disk alanı ve 75 fiziksel sunucu mevcuttur.

İnternet ve Gereçler:

Koç Üniversitesi'nde bilişim teknolojilerinin sağladığı imkânlardan en üst düzeyde yararlanılmaktadır.

Her sınıfta projeksiyon ve altyapısı mevcuttur.

Bilişim altyapısı çok güçlü olan Rumelifeneri Kampüsü'nde 2000 Mbps kapasiteli hızlı internet erişimi bulunmaktadır.

Ayrıca Batı Yurdu'nda 400 Mbps, Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi'nde 40 Mbps, İstinye Eğitim Merkezi'nde 30 Mbps, Şişli Kuluçka Merkezi'nde 50 Mbps, AKMED'de 20 Mbps, VEKAM'da ise 20 Mbps kapasiteli metro ethernet internet erişimi bulunmaktadır.

Yurtlarda ve fakülte binalarında öğrencilerin, personelin, öğretim görevlilerinin ve ziyaretçilerimizin istedikleri takdirde kendi sistemlerini ücretsiz olarak bağlayabilecekleri ağ erişim noktaları bulunmaktadır. Yine bu noktalarda kullanıcılarımızın çıktı almaları için ortak yazıcılar bulunmaktadır.

Yurtlarda (Rumelifeneri, Batı Yurdu) ve Rumelifeneri lojmanlarında kapalı devre TV yayın sistemi bulunmaktadır.

16- ÖNERİLEN PROGRAM İLE İLGİLİ OLARAK ÜNİVERSİTEMİZ KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN SÜREKLİ YAYINLARIN LİSTESİ

Sürekli yayınların listesi EK 3'de sunulmuştur.

17- ÖNERİLEN PROGRAM İNTERDİSİPLİNER NİTELİKTEDİR.

Çağımızın sağlık zorluklarının anlaşılması ve en iyi biçimde yönetilmesi, esnek bir bilgi ve beceri seti gerektirir. Sağlığın biyolojik etkenler dışında, ekolojik, kültürel, kurumsal, tarihsel, evrimsel, sosyal, ekonomik ve teknolojik pek çok belirleyicisi bulunmaktadır. Küresel sağlık sorunlarına yönelik etkili ve sürdürülebilir çözümler oluşturmak için tüm bu faktörleri kavramak ve değerlendirmeye almak gereklidir. Bu nedenle program tıp, etik, hukuk, sosyoloji, matematik, mühendislik, ekonomi, işletme, medya ve görsel sanatlar gibi pek çok disiplinin birlikte katkı sağlayacağı biçimde kurgulanmıştır. Benzer biçimde program alınacak öğrenciler de Sağlık, Sosyal, Hukuk, Ekonomi, İdari ve Fen Bilimler alanında lisans yapmış kişileri hedef almaktadır.

- h) Üniversitede halen kapsamı bu programa yakın başka bir yüksek lisans programı yürütülmemektedir.
- i) Koç Üniversitesi kampüsü interdisipliner programların planlanması ve işbirlikleri açısından elverişli bir ortam sağlamaktadır. Disiplinler arası işbirliği konusunda yönetim desteği ve birlikte çalışma deneyimi ile motivasyonu bulunmaktadır. Halen Tıp Fakültesi ve Translasyonel Tıp Araştırmaları Merkezi ile diğer fakülteler arasında etkin işbirlikleri yapılmaktadır. Bu deneyimler, interdisipliner bir yüksek lisans programı açılması konusunda güçlü bir istek olduğuna da işaret etmektedir.
- j) Bu program kapsamında kullanılacak alt yapı olanakları temel olarak Tıp, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Mühendislik Fakültelerindeki mevcut imkanlara dayalı olacaktır. Bu nedenle diğer doktora ve yüksek lisans programlarıyla kaynak paylaşımı açısından bir etkileşim söz konusu olmayacaktır.
- k) Programın teorik ders ve pratik uygulamaları için ayrılan fiziki alanlar, donanım ve diğer kaynaklar yeterlidir.
- l) Programın uygulanması üniversiteye öngörülenin dışında ek bir maliyet getirmeyecektir.
- m) Önerilen yüksek lisans programı Türkiye'de ilk örnek olacaktır.
- n) Programa başlayacak öğrencilerin farklı disiplinlerden geleceği için, öğrencinin alt yapısı göz önünde bulundurularak danışmanın önerileri doğrultusunda ders seçimi yapılacaktır. Program içeriği bu amaçla kapsamlı biçimde hazırlanmıştır.
- o) Programda bilimsel hazırlık uygulanmayacaktır.

Prof. Dr. Umran İnan
Rektör

Prof. Dr. Barış Tan
Rektör Yardımcısı
(Akademik İşler)

Prof. Dr. M. İrşadi Aksun
Rektör Yardımcısı
(Ar-Ge)

Prof. Dr. Zeynep Gürhan Canlı
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı
Ve İşletme Enstitüsü Direktörü

Prof. Dr. A. Levend Demirel
Fen Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Bertil Emrah Oder
Hukuk Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Özgür Barış Akan
Mühendislik Fakültesi Dekanı ve
Fen Bilimleri Enstitü Direktörü

Prof. Dr. Aylın Küntay
İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dekanı ve Sosyal
Bilimler Enstitüsü Direktörü

Prof. Dr. Şükrü Dilege
Tıp Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ayişe Karadağ
Hemşirelik Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Alper Kiraz
Üye

Prof. Dr. Ayşegül Özsoyer Tunalı
Üye

Prof. Dr. Yasemin Gürsoy Özdemir
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Direktörü

Prof. Dr. Kafiye Eroğlu
Üye

(Katılmadı)
Dr. Öğr. Üyesi Cem Albayrak
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Özgün Çelebi
Üye

Prof. Dr. Barış Ata
Üye

Doç. Dr. Lemi Baruh
Üye